Je to koníček, ale ne posedlost, říká autor obřího žďárského kolejiště

Modelové království ve žďárském Domě kultury přilákalo za první rok přes sedm tisíc návštěvníků. Žďár má rázem nové turistické lákadlo. Díky partě nadšenců v čele s Radislavem Wimmerem, kteří se po večerech zavírají do sklepa a modelaří.

JIŘÍ BÁRTA

Žďár nad Sázavou – Zlaté žďárské ručičky, platí bez nadsázky pro Radislava Wimmera a jeho partu modelářů. Nadšenci, z nichž někteří si s vláčky hrají i v dědečkovském věku, v suterénu žďárského Domu kultury během roku a tři čtvrtě vybudovali svépomocí modelovou železnici velikosti HO. Ta se okamžitě stala novou turistickou atrakcí. Čísla mluví za všechno. Za první rok provozu navštívilo Modelové království Žďár s asi šesti sty metry kolejí na 50 m² přes sedm tisíc lidí.

Že přijde během prvního roku, kdy jste ještě spoustu věcí dodělávali, přes sedm tisíc lidí, to jste asi nečekali, že?
Je to milé, že se to takhle asi i díky našim webovým stránkám a mému domácímu kolejišti, které už lidé znají, rozneslo. Lidé asi byli zvědaví, jestli to bude pěkné z modelářského hlediska, nebo to bude paskvil, jakým bývají komerční kolejiště. My se snažíme do detailu napodobit krajinu Vysočiny. Neděláme to pro peníze, ale ve svém volném čase, protože nás to baví.

Kolik se vás na stavbě kolejiště podílí?
Čtyři kluci doma dělají domečky, jinak v kulturáku se nás střídá kolem osmi podle toho, jak má kdo volno. Ale když jsme loni potřebovali zprovoznit kolejiště do pouti, jezdili nám pomáhat modeláři či elektrikáři z Brna, Mladé Boleslavi nebo Nymburka a zapojovali a zapojovali.

Shodnete se pokaždé, nebo se občas pohádáte?
No občas tady hádku máme. Vždycky uděláme nějaký kompromis, do krajiny třeba kecáme tři. Je to o názorech a občas si vjedeme do vlasů, jak se říká.

Prozraďte, kolem čeho se točila poslední velká roztržka?
Kolem Pernštejna. Zdál se nám moc zalesněný, tak jsme ho trošku odlesňovali, hrad trošku vyvýšili, aby stromy jen maličko zasahovaly do hradeb. Takže jsme některé stromy vytrhaly, navíc jsme měnili celý model Pernštejna.

Guru žďárských modelářů Radislav Wimmer se v Modelovém království nechal vyfotit se svou nejoblíbenější mašinkou. Obří model ve žďárském Domě kultury zachycuje reálnou krajinu včetně hradu Pernštejn či mostu v Dolních Loučkách, modeláři vytvořili i nádraží a také část strojírenské firmy Žďas. Autoři se při tvorbě vrátili do osmdesátých let, ale některé z vlaků jsou na skutečné železnici vidět dodnes. Foto: Jiří Bárta

Kolejiště je z větší části hotové, kolik už jste na něm s pomocníky odpracovali hodin?
Do zprovoznění asi sedm tisíc hodin, dalších osm tisíc do letošní pouti. A to nepočítám hodiny těch modelářů, kteří doma lepili domečky.

O hodiny jste se samozřejmě nějakým způsobem dělili. Ale vy máte ještě jedno kolejiště doma na půdě, které jste s přestávkami budoval několik let a na kterém jste také několik tisíc hodin odpracoval. Není vám teď líto, že je vaše domácí kolejiště stranou pozornosti?
Je takové opuštěné, vzali jsme odtud i nějaké soupravy, které jsme nutně potřebovali v kulturáku. Dřív jsme u mě na půdě s kamarády pořádali i noční jízdy, ale dlouho jsme tam nebyli, protože pozornost směřujeme sem. Jelikož už je nové kolejiště v dokončovací fázi, užiju si to domácí přece jen zase víc.

Jaké máte jméno ve světě modelářů, když už se můžete chlubit dvěma modelovými železnicemi?
Když jedu někam na burzu nebo železničářské akce, jako jsou parní jízdy, lidé mě oslovují a dávají se do řeči, už mě znají. Je to příjemné, ale zároveň zavazující, kolikrát nestíhám odpovídat na maily.

Máte vůbec čas na něco jiného kromě své práce a modelařiny?
Většinou jsem do pěti ve své provozovně (obchodu s elektrem – pozn. red.), pak se sbalím a do půlnoci jsem v kulturáku. Ale samozřejmě mám i volné dny.

Tuhle svoji zálibu byste označil jako koníček, nebo už to je spíše posedlost?
(smích) Je to koníček, ale jde o to, že se tomu věnuji tělem i duší. Manželka dělá na dráze, tak pro to má pochopení. Ale třeba zrovna minulý týden jsem chtěl jít vláčky fotit, ale bylo pěkně, tak jsem zůstal doma a opekli jsme si s ženou buřty. Takže určitě dokážu vypnout. Ale když je naopak potřeba zapnout, tak ani nespím.

Takže to není tak, že když vás chce manželka vidět, musí za vámi k vláčkům?
Občas to tak dopadá, že mě sem chodí navštěvovat a přinese mi jídlo. Když už je teď kolejiště zaběhlé, uděláme si občas i výlet, nedávno jsme byli ve Vítochově a Karasíně. Teď už se to dá a nemusím zde být pořád, máme z pětaosmdesáti procent hotovo. Tam chybí něco na mostě, něco budeme patinovat, dáme osvícení do domečku, dodělováme hřbitov na Vítochově, žďárské nádraží... Ale modeláři nikdy nemají hotovo a pořád vylepšují.

O tom, že jste se rychle dostali do povědomí svědčí i to, že Modelové království dostalo na turistické známky. Co to obnáší?
Nebylo to jednoduché, když jsem se díval, které hrady a zámky neuspěly, tak jsem se docela divil. Takže je jasné, že máme příznivce mezi turisty, kteří nás podpořili v hlasování, které rozhoduje. Lidé chodí i na naše webové stránky, máme i kolem pěti set návštěv denně.

Říkal jste, že umíte vypnout. Míváte sny o vlacích a vláčcích?
A víte, že ne! Když jsem budoval svoje domácí kolejiště, vymýšlel jsem si celé elektro zařízení sám, mám tam devět set relátek. Někdy jsem si to rozkreslil, nevycházely mi závislosti, šel jsem spát s tím, že jsem to nedořešil a ráno jsem kolikrát zjistil, že mě něco osvítilo. Vzal jsem papír, načmáral to a bylo hned hotové.

Tak mě tak napadá, když je teď modelová železnice kulturáku téměř hotová, do čeho dalšího se pustíte?
Každý modelář řekne, že to nikdy není hotové, dají se najít další a další práce, hrát si s detaily. Lidičky, osvětlení budov, blikající televize v domečku, je to nekonečná práce.

Takže neplánujete, že byste se pustil ještě do nějakého většího projektu?
„Vytuneloval“ jsem veškeré domácí úspory až na stavební spoření, takže už bych se ani do ničeho pustit nemohl. Nejdřív bychom museli na tomhle kolejišti vydělávat, ale my to děláme z lásky k modelařině.

Radislav Wimmer

- pochází z Polničky, je mu 48 let
- ve svých dvanácti letech dostal od rodičů první model, TT vláček a dva vozy, trafo a koleje
- studoval železničářské učiliště v Jimramově a později i průmyslovku
- dělal posunovače, průvodčího a vlakvedoucího, pak odešel k hasičům, teď jej živí obchod s elektrem
- na půdě domu ve žďárské Smetanově ulici má jedno z největších domácích kolejišť v Česku
- druhé, s rozpočtem zhruba milion a půl, stále buduje se svými kamarády v Domě kultury na 50 m², otevřeno je každý víkend a ve svátky, pro školní výpravy i ve středu

Stará auta? To je srdeční záležitost

Bystřice nad Pernštejnem – Koníček dotažený do velkolepých rozměrů? To není jen případ žďárského modelového kolejiště. Františku Proseckému z Bystřice nad Pernštejnem se to povedlo v jiném oboru. Sbírá staré automobily a má jich tolik, že za rok plánuje otevřít vlastní muzeum.

Začalo to tatrovkou

„V roce 1961 si otec pořídil Tatru 75 z šestatřicátého roku. Ne jako veterán, ale jako obyčejné auto na ježdění. Po čase si nás všimli lidé z brněnského Tatra klubu a tak jsme s tou naší tatrou začali jezdit po veteránských akcích. Tím to vlastně začalo,“ vzpomíná Prosecký.

A jak se z jednoho vozu stala sbírka nesmírné hodnoty? „Když jsem přišel z vojny, chtěl jsem vlastního veterána. Tak jsem sháněl a sháněl a pořád čekal na to pravé auto, a najednou jich bylo nějak moc,“ směje se Prosecký.

Dnes má aut tolik, že může otevřít vlastní muzeum. V minulosti své veterány vystavoval v Dolní Rožínce, ale tamní prostory veteránům nevyhovovaly. Proto plánuje za rok otevřít muzeum v Bystřici. „Budeme ve vlastních prostorách ve starém lihovaru. Všechno se připravuje a příští rok by mělo být hotovo,“ říká Prosecký.

Aut se nezbavuje

V muzeu vystaví okolo třicítky aut. Na spoustu dalších se nedostane. „Vybíráme vždycky ty nejzajímavější. Ty, která jsou něčím originální,“ popisuje milovník starých vozů.

Základ sbíriky tvoří tatrovky. Ale najde se mezi nimi i pár škodovek a dalších značek. „Auta mi většinou přihraje náhoda. Některé třeba koupím za výhodnou cenu a říkám si, že je trochu poladím a výhodně prodám. Ale nikdy už se jich pak nedokážu zbavit. Je to srdeční záležitost,“ popisuje svou vášeň František Prosecký.

Spousta starých vozů bude letos k vidění v Bystřici nad Pernštejnem a okolí 12. srpna. To se koná tradiční Memoriál Františka Proseckého staršího. **(zek)**

Velcí kluci, velké vlaky. Hobby pro pokročilé

Sázava – Údolím řeky Sázavy mezi Sázavou a Přibyslaví se dnes vine vyhledávaná cyklostezka. Není to ale tak dávno, co tudy vedly koleje. Právě tento úsek byl posledním pozůstatkem staré trati z Brna do Havlíčkova Brodu.

A posledních osm let, až do roku 2006, sloužil nadšencům, kteří mají opravdu netradiční hobby. Modelová železnice je pro ně málo. Mít vlastní lokomotivy a vagóny a jezdit s nimi po trati? To je opravdu koníček pro pokročilé. „Většina z nás na dráze i pracuje, protože bez toho by to nešlo. Ale když má člověk vlaky rád, je mu jedno, jestli je v práci nebo jestli se ve volném čase stará o staré mašiny,“ říká Martin Elstner z brněnského Klubu přátel kolejových vozidel, který si od roku 1998 sázavskou trať pronajímal.

„Od bývalého železničního vojska ji v privatizaci získala firma SaZ, a my jsme si pak trať pronajali. Víceméně jen za to, že se o ni budeme starat a že tam čas od času bude nějaká akce,“ vzpomíná Elstner.

Spolu se svými kumpány měli v Sázavě několik lokomotiv a hromadu starých vagónů. „Většinou jsme je sháněli na nějakých vlečkách, kde se toho chtěli zbavit, za cenu šrotu. Pak jsme to museli sami opravit a uvést do provozu,“ popisuje železniční nadšenec, který si od dráhy neodpočine ani v zaměstnání. Pracuje jako vedoucí oprav v depu Horní Heršpice.

Vodu do parních lokomotiv čerpali na staré trati z řeky Sázavy. Foto: archiv

Na staré sázavské trati byly k vidění nejrůznější akce. Od jízd historických vlaků až po velkolepá divadelní představení. Válečné scény s wehrmachtem nebo přepadení vlaku indiány. A mnoho dalších akcí. „Postupně jsme chtěli zavést pravidelný turistický provoz, což se v posledním roce podařilo, jezdili jsme každou sobotu,“ podotýká Elstner.

Nyní je místo staré trati asfaltová cyklostezka, koleje majitel prodal do šrotu a vozový park se přesunul do Koryčan poblíž Vyškova. „Je to škoda, tahle trať byla svým rozsahem i přírodou okolo jedinečná. Alespoň že je tam cyklostezka. Kdyby jen rozebrali trať, mrzelo by to víc,“ uzavírá Elstner. **(zek)**

5+2dny

Vydává: AGF Media, a.s.
Pyšelská 2, 149 00 Praha 4
Evidenční číslo: MK ČR E 20628

Místopředseda představenstva:
RNDr. Vladimír Junger, CSc.

Výkonná ředitelka:
Alena Jungerová, MBA

Ředitelka redakcí:
ing. Alena Nová

Regionální redakce:
Brněnská 71, 586 01 Jihlava
redakce.jihlava@agfmedia.cz

Šéfredaktor:
Jiří Nygrýn
jiri.nygryn@agfmedia.cz

Lokální redakce:
Business Centrum
náměstí Republiky 75/2
591 01 Žďár nad Sázavou
redakce.zdar@agfmedia.cz

Vedoucí lokální redakce:
Jiří Bárta
jiri.barta@agfmedia.cz

Redaktor:
Kryštof Ženatý
krystof.zenaty@agfmedia.cz

Inzertní poradce:
Miroslava Kalců
miroslava.kalcu@agfmedia.cz

Tisk: Tiskárny Mafraprint
Vydání je zdarma, vychází každý čtvrtek. Přetisk a šíření je povoleno jen se souhlasem vydavatele. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Vydavatel si vyhrazuje právo bez udání důvodu nepřijmout inzerci.